Ч. 22. (521.). Львів, четвер дня 8 лютого 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись.

Ціна примірника 10 сот.
На провінції 12 сот.
В займятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Перед основинами „Загальної Української Ради“.

Зїзд нотаблїв українського національно-демократичного сторонництва признав вказаним, аби побіч „Української Парляментарної Репрезентації“ як одинокого політичного заступства галицьких Українців істнувало друге тіло для справ виходячих поза повисші теріторіяльні межі. Рішене сего зїзду не є вправді ухвалою жадної офіціяльної партійної інституції та через се недостає йому, що правда, сеї обовязкової сили супроти членів, орґанів та послів сторонництва, яку мало би рішене чи то „Ширшого Народного Комітету“ чи „Народного Зїзду“ — одначе все таки є опінією певного круга діячів і як з такою опінією буде з ним певно числити ся і „Українська Парляментарна Репрезентація“ та возьме її під свою розвагу. Після рішеня зїзду нотаблїв, має вона розмежити свою компетенцію з маючою повстати „Загальною Українською Радою“. Тим самим „Українська Парляментарна Репрезентація“ втягнена буде в пересправи і певно сформулує своє становище також і щодо того, з ким, з яким іменно тілом вона розмежувати має публичні аґенди. Сеж не рівнодушне „Українській Парляментарній Репрезентації“, з ким вона має ділитись працею.

Бувша „Загальна Українська Рада“ вела лише позірну еґзистенцію та вже в своїм зароді носила смертну недугу. Ні партійний ні особистий склад її не давали запоруки здорового функціонованя. Заступство партій в ній оперте було на принципі: чим слабша партія тим більше її членів у Раді! Через се штучно майоризовано тим українське народне сторонництво. Досить сказати, що в Раді було на 14 національно-демократичних мандатів аж 6 соціял-демократичних. Буковинці, що творять менше ніж десяту часть австрійських Українців мали в Раді шесту часть мандатів! Ще гірше мала ся річ з особистим її складом. Сей зміняв ся як в калейдоскопі через те, що переважна часть членів Ради виїхала з Відня, а на їх місце або цілком не прийшли жадні заступники або прийшли на скрізь нові люди. Наслідком сего Рада з червня 1915 була не подібна до Ради з червня 1916 і про серіозне ведене справ таким несталим тілом не могло бути мови. Тому вела їх de facto лише президія — і то рівнож здекомплетована як також підновлена заступниками, що і їй не вийшло на здоровле.

Заходить небезпека, що як приступить ся до утвореня Ради на подібних основах, як се стало ся з дотеперішною, то знов повстане з гори недуже тіло — не справдїшна Рада, але довільний кружок добрих знакомих і безгласний параван всемогучої президії.

Заходить тоді однак ще й друга небезпека, а іменно що так від „Української Парляментарної Репрезентації“ своїм положенем і складом відмінне тіло пічне з нею конкуренцію або зачне репрезентувати иньшу політичну лінію від „Української Парляментарної Репрезентації“. Політичні справи є тісно повязані і зле було би, якби напримір тіло заступаюче Волинь розпливало ся в письменних чи устних чолобитнях тоді, коли приміром тіло заступаюче Галичину оголошує найрізкійші протести. Трудности поділу компетенції не тому великі, щоби дійсно не мож було людий поділити працею — а тому, що „де не кинь, там клин, де не зачіпиш, там вилазить політика. А політика в нації — як не має ся виставити її на легковажене чужих — мусить бути одна. І то так в великих як і найменших справах. Миж бачили, що коли одні українські політики з великим довірєм відносились до ґр. Штірка, то другі йому не вірили. Подібне може бути і на будуче. Се було би фатальне, якби не однаково ставились до всяких подій і чинників два українські заступства.

З тих всїх причин треба пять разів зміряти, заки вріже ся і треба добре над сим подумати, як повинна бути зложена „Загальна Українська Рада“, коли вона має вже істнувати. Правильне і справедливе відношене партій і постулят постійности складу такого тїла, вимагають, щоби: 1) як основу ключа між партійними заступствами в Раді приняти відношене, дане результатом послідних парляментарних виборів і 2) впровадити до Ради людий, що мали би спромогу справді засідати і рішати, а не тільки мати „гонор“ члена Ради, по правдіж все лишати на волю президії. Отсим двом услівям вдоволить ся найкрасше, коли в основу орґанізації Ради прийме ся проєкт також тіла, який ще в грудни 1914 року випрацьовав тодїшній „Український Клюб“ — а іменно, коли Раду утворять всї галицькі і буковинські посли з додатком „Союза Визволеня України“. В той спосіб всї партії будуть справедливо заступлені, а до того склад Ради буде точно що до осіб означеним і незміненим. Майже всї посли пробувають у Відні, а як ні, то о много лекше їм прибути на засідане як кому иньшому.

Зложене Ради з усіх українських послів з додатком заступників „Союза Визволеня України“ має ще одну політично переважну додатну прикмету, а іменно творить тіло своїм складом найблизше Українській Парляментарній Репрезентації, а тим самим даюче найбільше запоруки, що уникнеть ся конфліктів між тими двома орґанізаціями. Сей момент є такої ваги, що вже задля него самого повинна настати загальна згода на те, що Загально-українську Раду творять всї посли з Галичини і Буковини та члени палати панів враз з „Союзом Визволеня України“.

Баран-Нетямучий.

Казка М. Е. Салтикова-Щедрина.

(Кінець).

Мимо того, кілька разів хотїв пригадати собі лиш про бачений сон, стараня його по давному були даремні.

Він пригадував собі, що в снї перед ним проходили живі образи і навіть цілі картини, на вид котрих попадав у велике одушевлене; но як лише очуняв з дрімоти, то образи і картини щезали не знати куди і він знов ставав звичайним бараном. Ріжниця була лиш у тім, що перше він жзаво брав ся за своє бараняче діло, а тепер ходив оголомшений, чогось, мов дурний шукав, а чого саме — він собі не міг пояснити... Баран, та ще мелянхолїчний, — що крім ножа, може ожидати його в будучности?

Але кромі перспективи ножа, положене Барана і саме-собою було незавидне. Нема гіршого болю, котрий приносить з собою безсильні пориви стривоженої несвідомости від тьми до світла. Опанована наглим бажанем невиразних надій, бідна, пригнетена істота мече ся і знемагає, не вміючи означити ні характеру тих надій, ні їх жерела. Вона чує, що серце її обняте полумінем, і не знає, длячого бухнув сей полумінь; вона зі смутком чує, що світ не кінчить ся на стїнах хліва, що за тими стїнами відкривають ся ясні, немов веселка, перспективи, і не вміє означити навіть признак тих перспектив; вона відчуває світ, простір, свободу і не може дати відповіди на питане: що таке світ, простір, свобода...

В міру, як Баран мав частїйше сни, неспокій його все ріс більше й більше. Ні з-відки не видів він ні співчутя, ні відповіди. Вівці з ляку тулились одна до другої, коли він зблизив ся; вівчар Микита хоч видко знав дещо, но вперто мовчав. Був то розумний чоловік, котрий докладно прослідив бараняче діло і признав для баранів лише одну обовязуючу аксіому:

— Коли ти бараном уродив ся, — говорив він солїдно — то й жий в баранячім станї.

Але саме того Баран не міг сповнити. Саме той „стан“ його мучив, не тому, щоб йому зле було жити, а тому, що з тих часів, як він став видїти сни, йому все привиджував ся якийсь другий стан.

Він не був годен відтворити своїх снів, но інстинкти його були на стільки зворушені, що не зважаючи на неясність внутрішньої тріводи, котра в нім повстала, він вже не міг дійти з нею до ладу.

Мимо того з часом трівога його зачала стихати і він навіть мов би устаткував ся. Но успокоєне то не було наслїдком твердого рішеня вступити на давну баранячу дорогу, а противно, скорше свідчило о загальнім обезсиленю баранячого орґанізму. Тому й хісна з того не було ніякого.

Баран, — очевидно з поставленим наміром — спав від раня до вечера, мов би хотїв у снї найти ті солодкі чутя, котрих у дійсности не спавши не міг собі відтворити...

Тоді з кождим днем зачав він що-раз більше чахнути та хиряти і вкінцї став так незвичайно худим, що глупі вівцї побачивши його, начинали хихати з насмішкою перешептувати ся між собою. І в міру того, як загадочна недуга у нім розвивалась, лице його ставалось чим-раз більше задумчиве й задумчаве. Вівчарі всї до одного жалували його. Всї знали, що він чесний і бравий баран, і що як він не оправдав надій господаря, то не зі своєї вини, а лише тому, що його стрінуло якесь велике нещастє, у баранів зовсїм незвичайне, але заразом таке, — як много з них інстинктовно догадувалось — котре йому лично приносило велику честь.

Сам Іван Созонтич зі співчутєм відносив ся до терпінь Барана. Нераз вівчар Микита згадував, що найліпше рішити таку загадочну справу — ножем, але Растаковський уперто не годив ся на сю гадку.

— Плакали мої гроші, — говорив він — та я не тому платив їх, щоби мати з него шкіру. Нехай умре своєю смертю!

І ось сподївана хвиля просвітку наступила.

Над полями мріла темна, облита місячним світлом червнева ніч; кругом тишина непробудима; не лише люди притаїлись, но і вся природа мов би застигла в чарівнім оціпенїню.

В баранячім гурті все спало. Вівцї похиливши голови, дрімали побіч загороди; Баран лежав окремо, по серединї гурту. Нараз бистро і з трівогою зірвав ся. Випрямив ноги, витягнув шию, підняв голову в гору і задрожав цілим тілом.

В тій очікуючій поставі, мов би прислухуючись і вдивляючись, постояв він кілька хвиль а потім сильне, потрясаюче блеяне вирвало ся з його грудий...

Почувши ті поважні звуки аґонії, вівцї у переполосї зірвали ся зі своїх місць і відскочили на бік.

Проект сей так простий і природний, що гадаємо — не буде проти него жадної опозиції. Ходить впрецінь о нічо иньше, як тільки о те, аби була загально-українська орґанізація, аби вона обнимала всї українські ґрупи аби вона коректно жила з „Українською Парляментарною Репрезентацією“. А се все найкраще осягаєсь наведеним проектом. Всякий український політик, котрому ходить лише о народне добро, з сим проектом згодить ся. Тоді і забезпеченим буде, щоби кождоразовий Голова „Української Парляментарної Репрезентації“ був рівночасно головою Ради і тоді може суспільність бути спокійна, що не буде двох політик, спорів о компетенцію та особистих амбіций. Постулят народної єдности та карности лише сею простою дорогою найліпше дасть ся перевести.

Історичні слова.

„Хочу бути справедливим і повним любови володарем Моїх народів. Хочу їх конституційні свободи і всї иньші права високо цінити і пильно дбати про рівність усїх перед правом. Моїм безнастанним змаганем буде підпирати моральне і духове добро Моїх народів, берігати лад і свободу в Моїх державах, запевнити всїм заробляючим членам суспільности овочі їх праці“.

Ось тими словами повитав свої народи Цісар Австрії, Карло I., в хвилї свого вступленя на могучий і всеславний престол Габсбурґів в днях 21. падолиста 1916 року. Кожде слово як дорогоцінний алмаз, повне ваги, змісту і історичного значіня. Падали на зболілї і зранені серця кривджених, як падають слова розради і віри в хвилях роспуки і зневіри.

Гроза хвилї, від якої дрожить Европа, коли закони пишуть ся кровю Марсових героїв, коли число вдів і сиріт як жертв нечуваної і невиданої війни, з кождим днем, з кождою годиною росте і помножує ся, коли гине людське житє і пропадає вся людська духова і фізична праця, та гроза хвилї, хоч як закервавлена, блїдне в очах австрійських народів на звук цісарських, ласкавих слів.

Усміхнув ся і український нарід, почувши отсї слова.

Немов у снї побачив неясний ще, але зарисовуючий ся образ щастя і краєшої долї. Через весь час грізної війни споглядав він лиш на те, як його рідна земля повертає ся в руїну.

І виконував їх з не-аби-якою витревалостию, мужностию і геройською посвятою. Як найчистїйше золото з огня, так український народ вийшов чистий і несплямлений, вірний і льояльний із свого огня невірної і невідомої, безпримірної в історії проби.

„Хочу бути справедливим і повним любови володарем Моїх народів“.. почув ненадійно і невиждано український нарід від свого Монарха. Того самого Монарха, що не давно робив перегляд українського леґіону, що як не устрашимий вожд дивив ся не на одного українського жовніра, як сей „Тиролець сходу“, сповняючи вірно свою цісарську службу, йшов в найтяжший огонь і виходив з него або побідником або як герой клав свою голову за свого дорогого монарха і цісаря.

„Ну, врецінь“ — зітхнув український народ — „надійшла вкінци хвиля справедливости і для него!“ Заслужив собі вповнї на те, щоб почути їх, ті слова. Як для немічного потрібний лїк, так для українського народа потрібне було якесь слово розради.

І діждав ся його, усміхнув ся, як мала дитина і зрадів, почувши його. І не завів ся в своїх надіях, які як живий і думаючий нарід привязував і мусїв привязувати до цісарських торжественних слів в історичнім маніфесті з дня 21. падолиста 1916 р.

Минуло не много, лиш 74 днїв або несповна два і пів місяця, як Найяснїйший наш Монарх, Карло I, з найвисшого місця, бо зі свого прадїдівського, габсбурського престола, приймаючи із своєю Найдостойнїйшою Подругою чолобитяю від краєвого маршалка Галичини сказав милостивійше між иньшим: „Бажаю, щоби той край... піднїс ся по заведеню мирових відносин при тїсній співдїяльности заселюючих його народів і при помочи Мого правительства до успішного розвитку національного і господарського, на які зовсїм заслужив за понесені жертви крови і майна“.

Вірна і Мому батьківському серцю близька людвість може бути певна, що Моє правительство при гоеню ран, завданих краєви серед геройської оборони східних границь держави, буде дїяльно помічне“.

В хвили, коли північний наїзник всїх сил своїх добуває, щоб цїлу східну Галичину за всяку цїну добути і загарбати, щоб — як в памятнім 1914 і 1915 роцї твердою ногою в друге на ній станути і ще твердшу, царську волю, красше самоволю, як акт царськеї ласки глумливо проголосити, станув перед українським народом як його найвисший Покровитель, як правдивий Реставратор і Відновитель його зруйнованого храму житя новий монарх Австрії, цісар Карло I., правний наслїдник і гідний потомок незабутих і не стертих в серцях і памяти поневоленого українського народа його найкрасших покровителїв в історії відродженя: Марії Тереси і цісаря Йосифа II.

Щоби усунути всякий сумнїв що до того, що так, а не инакше є воно, що для українського народу отвирає ся новий свiт, що до него усміхає ся зоряного, відроджуючого ся житя, виходить се, поминувши цісарські слова „за понесені жертви крови і майна“, які безперечно і зовсїм певно відносять до української людности східної части Галичини, із сего, що монарх, як зазначив у своїй проклямації до народів, що хоче бути справедливим і повним любови володарем усїх народів, не позабув і на український нарід, так як перший з поміж всїх австрійських монархів промовив до краєвого представника (маршалка) Галичини також в українській мові: ...„Будьте також певні, що все буду памятати про той тяжко навіщений війною край“.

Ось ті слова, що вийшли із уст австрійського монарха, Карла I., війдуть до історії українського народу, як символ його політичних змагань і бажань.

Український нарід по сей і той бік кордону найбільше сил витратив в борбі о права рідного, українського слова. Колиж монарх Австрії скінчив свою промову по українськи, так тим чином добровільно і великодушно дає українському народови найсильнїйший атут в його руки і з одної сторони картає усїх слабодухів, що вийшовши з української громади, попали в зневіру або резиґнацію, з другої сторони навчає усїх тих, що є Його урядниками і слугами, щоб стояли на сторожи прав кождої признаної в державі мови і щоб в нїчім не нарушали принципу справедливости.

А український нарід? Він чує велику вдячність для свого монарха за те, що у грізній хвили, коли дах валить ся над його головою, коли він основу тратить під ногами, многонадійні слова монарха звіщають йому щось таки красшого. Нарід український все бажав і до тепер невідклично бажає нерозлучно оставати в звязи і в рамах австрійської держави.

щоб лишити ся при Австрії і користати з благодатного кличу її монархів: — Fundamentum regnorum iustitia est!

о. Ст. Білянський.

Сторожевий пес також пробудив ся і гавкаючи кинув ся доводити до порядку наполохане стало. Но Баран уже не звертав уваги на наставший переполох; він лише дивив ся

Перед мутніючими очима відкрилась розкішна тайна його снів.

Ще хвиля — і він задрожав послїдний раз. Потім ноги самі підогнулись під ним і він мертвий упав на землю.

Іван Созонтич був дуже огірчений його смертю.

— І з якої причини? — нарікав він голосно. — Все був баран як баран, а нараз мов би у матню впав.. Микита! ти пятьдесять лїт вівчарем; отже ти повинен знати тї норови. — Скажи, від чого на него таке лихо найшло?

— Він побачив у снї „вільного барана“,— відповів Микита — видів у снї — то видів, а зобразити собі його не міг... Так він з початку затужив, а з часом й згинув. Так само, як і з нашим братом буває...

Та Іван Созонтич не хотів уже дальших пояснень.

— Се вам най буде в науку! — сказав він Микитї. — Де инде з того барана, може бути, вийшов би козел, а у нас таке правило: коли ти баран, то й оставай бараном та не вередуй. І господареви буде добре і правительству приємно. І всего будеш мати доволї: і трави і сїна і галушок. Та й вівцї на тебе будуть ласкаві... Чи так Микито?

— Справдї так, Іване Созонтичу! — відповів Микита.

Світова війна.

Бої на сходї і на полудни.

(Від 25. до 30. січня.)

Військовий Листок Штрифлєра пише:

На всїх фронтах панує люта зима, яка обмежує боєву дїяльність. Що дотичить з'осібна наш фронт над Серетом, маємо зазначити там тільки незначні поступи.

Тепер обговоримо будучі події, які моглиб наступити. За основу будуть служити нам головно досвіди, які ми зробили в сїй війнї і будемо опирати ся також на відомий нам спосіб веденя війни наших противників, далї на деякі вислови преси держав порозуміня, з котрих уважний читач може все таки зробити певні висновки.

Що цікавить нас найбільше, се питане в який спосіб заміряють наші вороги повалити нас військово тепер, коли їх господарська побіда над нами не має нїяких виглядів. Нема сумнїву, що вони числять в першій мірі на свою перевагу: однак вони помиляють ся дуже, коли числять ся з тим, що сили осередних держав все меньшають. Та в дійсности так не є, а що дотичить переваги наших ворогів, то вона була вже й на початку війни, а помимо того не довела до побіди. Годї зрозуміти, чому се малоб змінити ся в будучности.

Здаєть ся, що вороги числять далї й на те, що по сякім-такім порозуміню між собою наступить вже раз одностайний і придавлюючий наступ на осередні держави, яким думають повалити їх.

На сїм місци позволимо собі сказати кілька слів про переведене і вигляди такого наступу.

Правда, в першій мірі прийшлоб під увагу число жовнярів, котре зможуть вислати напроти нас держави порозуміня. Возьмім, що вороги будуть на будуче в перевазї, як впрочім і доси; однак події сеї війни показують, що сама перевага не дає певности побіди. Сї сили мусїлоб повести ся також в переважаючий спосіб. Тут не вистарчуть слова, як повалене противника, знищене пруського мілїтаризму і т. д., тут мусить панувати ясність про те, як перевести се в дїло.

До такого одностайного підприємства моглиб дійти держави порозуміня тільки тоді, якби підчинились під волю одного, скажім так, як союзні держави під волю Наполеона. Але навіть тоді, як би було так, повстало би питане, чи вибраний покликаний дійсно до того. Бо така задача не легка і ще труднїйша як та Наполеона 1812.

Розходить ся о те, в який спосіб заміряють держави порозуміня перемінити свою волю побіди в дїло. З всего того, що чуємо, виглядає так, начеб вороги думали, що в перевазї жовнярів і армат треба добачати запоруку побіди. Коли приняти, що вороги розпоряджають дійсно сею надмірою, а також чоловіком для одностайного проводу, то успіх зависів би від переведеня. Се уявляють собі наші вороги досить поединче: одностайний наступ з перемогаючими силами на всїх фронтах!

Вже один раз в сїй війнї не дописав подібний клич про російський паровий валок; тим меньші вигляди мають нові пляни ворогів, бо й осередні держави не стояли цїлий час дурно. Пригляньмо ся близше переведеню сього пляну.

Наступ на всїх фронтах. Ми спитаємо ся, коли, рівночасно, чи по собі.

Коли замірений рівночасний наступ на всїх фронтах, то він ледво чи може відбути ся перед маєм, бо инакше анї Італійцї анї Росіяни не моглиб співдїлати через лихі відносини времени. Та такий одностайний наступ не був би несподіванкою, бо противник знав би докладно, з якими силами має до дїла. Але по друге: Чи не показали події на західнім і італійськім фронтї, що й найбільша перевага не ручить за побіду? Впрочім, коли вороги вдарять слїдуючий раз з більшим числом людий і армат, хто ручить їм за те, що вони не стрінуть також на скріплених ворогів? Коли держави порозуміня зрікають ся рівночасности наступу на всїх фронтах, а вдарять тільки на однім або двох фронтах з величезною перемогою, то може стати ся, що осередні держави будуть боронити нападену часть, а прочими силами вдарять на відносно найслабший ворожий фронт, бо вороги безперечно не мають тільки сил, щоб поставити всюди перевагу: в Бельгії, північній Франції, Альзації, Альпах, Красї, Македонії, Румунії, Галичинї, Волинї, Литві і т. д.

Що дотичить часу, коли держави порозуміня моглиб відновити свої наступи, будьто одностайно будьто частково, то сей час зависить

від веремя на поодиноких боєвищах. На італійськім фронті моглиб зачати Італійці часткову офензиву почерез Крас вже тепер, зате наступ в нутро Карнвтії або Тиролю виключений перед маєм. На східнім фронті в Галичині, Волині булоб можливе продовжене бою в найблизших шістьох до вісьмох тижнях, якби потревали далі морози; зате виключені цілком наступи в марті і квітни, коли топлять ся сніги і лід, через що розмокають ся всі дороги. В Румунії і в Молдові може наступити топлене снігу вже в лютім, що вплине дуже некорисно на хід боїв.

З всего висше наведеного видно, що одностайний наступ держав порозуміня з ріжних причин є і остане тільки на словах. Та одно певне, іменно, що вороги будуть пробувати свого щастя на всіх фронтах, щоб вигнати нас з обсаджених областий.

Америка а Австро-Угорщина.

ВАШИНҐТОН. Не можна було на певно довідати ся, чи зірваню зносин з Німеччиною буде товаришить також зірване з Австро-Угорщиною, але через те, що Австро-Угорщина імовірно поперли поступоване Німеччини, сподіють ся зірваня, о скільки воно доси не наступило.

Чи буде війна з Америкою?

ФРАНКФУРТ. З Нового Йорку доносять д. 4. с. м.: В кругах членів конґресу панує переконане, що Вільзон по причині своеї постанови в справі корабля „Sussex“ мусів зірвати зносини з Німеччиною, що однак не є імовірне розпочате ворожих кроків, о скільки не зайде якийсь непредвиджений випадок. Доси не робить ся військових приготовань. Внесене о затягнене 500 міліонової позички на воєнні цїли, як також внесене о змобілізоване двох міліонів вояків, зголосило декільки послів, що поступають не з рамени свого сторонництва, але на власну руку. Конґрес, як такий доси не поробив того рода кроків. Нема якого-небудь воєнного настрою. Американські Німці захо[в]ують ся з великою резервою.

ВАШИНҐТОН. Американський амбасадор в Берліні дістав поручене, щоби як амбасаду, так і всі конзуляти в Німеччині замкнути. Цілий дипльоматичний і конзулярний персонал має з Німеччини виїхати. Се є значнійший розтрат в зносинах, чим звичайно буває в таких разах. Становисько Вільзона всюди знаходить признане. Віцепрезидент Маршаль сказав, що можна мати надію, що те конечне зірване зносин не втягне Зединеної Держави в вир війни. Провідник демократів Hitchon заявив, що всі правдиві Американи сподіють ся, що Німеччина скористає з останної нагоди уникнути війни з Зед. Державами. В Вашингтоні відомість про зірване зносин ні вчім не змінила вигляду міста, зате в Новім Йорку зазначило ся сильне подразнене. Сейчас відбули ся патріотичні маніфестації. На одних зборах Бріян здобув собі голосні оплески заявою, що обовязком Америки держати ся з далека війни, о скільки не буде фактично зачеплена.

ЛЬОНДОН. Зачувати, що американське правительство не думає конфіскувати торговельних німецьких кораблів, що стоять в американських пристанях, бо се було би воєнним ділом.

ЛЬОНДОН. З Вашинґтону доносять: Вільзон відбув нараду з секретарями стану війни і маринарки, що до способу заповненя законодавства в тім дусі, щоби правительство було уповажнене в разі потреби обняти в посїдане корабельні заведеня, фабрики амуніції і иньші фабрики, що служать до уоруженя.

Скільки має Німеччина підводних лодок?

СТОКГОЛЬМ, „Dagens Nyheder“ довідуєть ся з добре поінформованого жерела, що Німеччина для своеї нової блєокади вибудувала около 400 нових підводних лодок і що розпоряджає рядом нових Цепелінів.

Становисько невтральних супроти візваня Вільзона.

БЕРНО ШВАЙЦ. В справі пропозиції Вільзона, зробленої невтральним державами, щоби прилучили ся до його поступованя, пише „Berner Tagblatt“: Швайцарія імовірно з подякою відмовить. Союзна рада не може покинути строгої невтральности.

АМСТЕРДАМ. „Algemeen Handelblad“ заявляєть ся проти візваня Вільзона до невтральних держав, щоби прилучили ся до його поступованя.

Орґан католицького сторонництва „Tido“ пише: Ми терпіли богато від обох воюючих сторін. Кромі того трудно зрозуміти, чому міжнародне безправство мусить бути завсїди направлюване оружем. Длячого протест не має бути так само успішний і чесний? Передовсїм, коли покажеть ся, що оружний опір побільшив би ще нещасте, бож стало ясно, що малі народи не можуть остояти ся супроти вимог нинїшнього способу войованя.

Др Цімерман про борбу підводними лодками.

БЕРЛІН. Секретар стану Цімерман заявив вчера представникам американської преси: Рішене президента Вільзона викликало у нас зачудоване і розчароване. Від часу відкиненя нашого мирового предложеня через коаліцію, була борба підводними лодками одиноким середником, якого ми могли ужити супроти коаліції.

В борбі проти нарушеня міжнародних прав з боку коаліції відмовляють нам однак Сп. Держави помочи. Ми не дали безуслівного приреченя, що зрезиґнуємо з заостреної бльокади підводними лодками, длятого ми не могли зломити такого приреченя. В борбі о наше істноване завернути вже не можемо.

НОВИНКИ.

— **Вістка з неволі.** Полонений У. С. С. Ярослав Мурович, який дістав ся до неволі російської 4. XII. 1914 р. пише, що слідує: 1. XI. 1916 р. Любенький Влодзуню. Веселих Сьвят! Щож я тобі напишу? Живу ще покищо далеко в Сибіри серед снігів, що світа Божого не бачу. Що за ріднею тужу, виглядаю зорі Волі. Все даром. Два роки проплило, а виглядів на ліпше нема. Чистилище! А що, як з чистилища в пекло. Може в небо. Песимістом ніколи не був. Та тепер вже йде круто. Ту люди перед людьми не люди. До побаченя! Коби скорше, та не скорше аж дійдемо до означеної мети. Читаю, що справи наші хитко стоять. Який тепер їх курс? Ще раз бажаю тобі „Веселих Сьвят“. Чей вони будуть послідні без мене дома. Цілую кріпко твоє стрілецьке личко. Славко в Павлодорі на Урти Шеж. Сибір.

— **З канцелярії українського запомогового Комітету у Відни.** Одержуємо слідуюче письмо: Появляють ся ненастанні заохочуваня звернені до шкільної молодіжи, щоби приїздила до Відня („Діло“ ч. 25/917). Голоси сї, після засади „хвали мя роте“ не числять ся з ніякими трудностями і перешкодами, на які взагалі особи прибуваючі тепер до Відня натрафляти мусять Не треба забувати, що міністерство внутрішних справ рескриптом з 13/I 1917 ч. 56.166 впровадило знов для Відня тзв. Sperrtermin вже з 1/I. 1917 р., який відповідає давнійшому терміновй з 10/12 1914 р. Особи, які прибувають сюда тепер без окремого позволеня, можуть бути з Відня видалені, а вже ж ніяк не можуть вони числити на одержане державної запомоги.

Мусимо тому ще раз зазначити, що запомоговий Комітет не буде в силї удержувати у Відни учеників чи учениці, які би приїхали якраз тепер сюди — з поминенем всяких правних приписів. Комітет має на своїх лїстах значно більше число учеників(иць) чим торічного шк. року, а фондів меньше, — до того з фонду für kulturelle Zwecke“ може запомагати лише тих, які є при родинах на лїстах заводових або тих, що мають державну запомогу з Zentralstelle (Circus 5), яка від 1/12 1916 р. виносить 45 К.

До того наші ученики торік не мали й половини тих трудностий з закупном споживних артикулів і з опалом то що тепер, До „Heim-ів“ лише часть може бути принята, а й там нема раю.

Хотяй тому Запом. Комітет власне сам виконував і виконує доси всі ті аґенди, які дописуватель п. М. признає Комітетови шкільному, що лиш сотвореному і то par force, — то якраз і щоби молодіж не баламутити і в інтересі всїх, що тепер хотїли би їхати до Відня радимо порозуміти ся вперід з Комітетом запомоговим (Wien VIII Strozzi G. 32/12). Коли-ж поступлять самовільно, наразять ся на прикрости і на завід.

— **Для жовнярів в полї.** Управа громади міста Львова звертає ся з уклінним прошенем до мешканців м. Львова, щоб зволили у власнім крузї заняти ся гуманїтарною акцією, яка мала-б на цїли достарчити шляхотної розривки для наших жовнярів, що бють ся в полї.

Просить ся іменно надсилати до президії маґістрату відповідні для жовнярів книжки до читаня, народні виданя, календарі, гри, музичні інструмента і т. д.

Всякі повисші дарунки для жовнярів приймає президія маґістрату через цїлий день від год. 8. рано до год. 8. вечером.

Висока отся ціль заохотить без сумніву найширші круги мешканців нашого міста до пильнійшої діяльности в тім напрямі, до котрої-то управа міста Львова П. Т. мешканців міста дуже уклінно запрошує.

— **Маршалківська булава.** Його Величество подарували шефови ґенерального штабу при вислуханю на 5. січня маршалківську булаву. Ся булава складає ся з тонкої деревляної палиці, на котрій є зверха ґузик з слоневої кости, а з долу накривка з слоневої кости. На горішній части обведена булава золотим перстенем, на котрім є підпис цїсаря з короною і рік 1916. На золотій стяжці находячій ся на сім кінці висять малі золоті кисти. Булаву носить ся так як палицю. Задля цікавости зазначимо, що припис не знає такої маршалківської булави, які є заведені в иньших арміях. Коли в грудни 1914 року іменовано архикнязя Фридриха полевим маршалом — перший маршал від смерти архикнязя Альбрехта — просив новий полевий маршал, що-б смів уживати ту маршалківську булаву, котру носив його стрийко і прибраний тато архикнязь Альбрехт, а перед ним дід архикнязь Карло; се булава, котра не представляє в дійности маршалківську булаву в властивім змислї слова, тільки одну з тих офіцирських булав, котрі носили свого часу всї офіцири. Покійний цїсар зволив просьбі полевого маршала архикнязя Фридриха, котрий від тоді являє ся всюди з маршалківською булавою своїх предків. Також архикнязь Евген носить від часу свого іменованя подібну булаву, котру впрочім, як се показують старі вирізи, носили часто в часах Радецького висші ґенерали. Зате булава присвячена старому геройському маршалови „італійською армією“ була дійсною маршалківською булавою подібна до тої, яку носить ся в пруськім війську і в терезіяньськім часї була в ужиткованю також в ц. і к. армії.

— **Наслідки подорожіня паперу і друкарських матеріялів** відбили ся фатально на дневникарстві. Після статистики німецьких часописий завішено добровільно в Австрії 1.430 дневників і періодичних видавництв.

— **Великі морози в Німеччині.** З Берліна доносять, що 4. с. м. панував там небувалий в Німеччинї мороз. В Інстербурґу нотовано 25 степенів, а в Кеніґсберґу 24 степенів. В околицях над Реном було 18, а в Берлїні 17 степенів.

— **Імміґраційна устава в Америці.** Сенат приняв 62 голосами проти 29 проект імміґраційної устави, заосмотрений в veto президента. Ся устава вимагає, щоби імміґранти піддали ся іспитови з читаня і писаня. Дискусія була дуже оживлена. Тому що палата репрезентантів вже передше приняла те предложене, отже воно стаєть ся автоматично уставою.

— **Цїсарський розказ про воєнні декорації.** Військовий дневник „Штрифлера“ оголошує: Цїсар виготовив до міністра війни найвисше письмо з розказом, що в признаню заслуг коло веденя війни і хоробрости армії в поли, положених через військові орґани в краю, до всїх відзначень військових осіб, як до ордеру Франц Йосифа, медалї військової заслуги, і золотого, срібного та зелїзного хреста заслуги додає воєнну декорацію, зглядно стяжку військового хреста заслуги або медалї хоробрости. Цїсар поручає міністрови війни, щоби в порозуміню з охмістрівським урядом поробив відповідні кроки задля переведеня того зарядженя.

— **Нові російські шкандальні афери.** Після донесеня „Нового Времени“ відкрито при поділї середчиків жатя між бідаків великі неправильности. Генерального ґубернатора, що вмішаний в сей шкандал, вже усунено і поставлено перед воєнний суд. — Після „Руского Слова“ лежить на стації Алтай в Сибериї 60 міліонів кільоґрамів мяса, яке задля недо-

стачі зелізничих возів годі перевести і яке при зміні погоди вражене на зіпсутє. — В Владивостоці відкрито великі обманьства при доставі обуви для вояків. До Владивостоку прислало одно підприємство четверть міліона військових чобіт. Тут показало ся, що підошви чобіт зроблені з паперу. Підприємців увязнено. В сей шкандал вмішані також російські урядники, що від підприємців набрали хабарів на міліон рублів.

— Страшне землетрясене. „Lokalanzeiger“ доносить з Ротердаму; Сюди пишуть, що при землетрясеню на острові Балі (на схід від Яви) згинуло кілька тисяч осіб. Матеріяльні шкоди величезні.

ПОМЕРЛИ.

Василь Коренець, вислуж. дир. школи в Стрию на Ланах, відзначений золотим хрестом заслуги і почетним медалем за 40-літну службу, уродж. 9. II. 1848 року, упокоїв ся в Стрию дня 1. II. 1917 року. Походив він з міщанської родини в Стрию, там покінчив з відзначенем низшу реальну школу, а що не було тоді висших кляс, тому за порадою Стеф. Дубривського посьвятив ся учительському званю. По зложеню іспиту на учителя головної школи, сповняв учительські обовязки протягом короткого часу на селі, опісля був помічним учителем в реальній школі, доки не став головним учителем в Миколаєві над Дністром. В р. 1870 перейшов він на посаду молодшого учителя філіяльної школи на Ланах в Стрию, щоби мати спромогу образувати дітий. Школа числила тоді трийцять дітий і не радо на неї дивили ся не тільки міські власти, але й міщани, що не хотіли, щоби їх діти учили ся. Школа розвивала ся під його проводом і коли Покійний переходив на емеритуру, вона числила 16 кляс і її поділено на два окремі заклади, мужеський та дівочий. Покійний був членом українських товариств в Стрию, а в часї російського наїзду зайняв ся спущеним склепом синдикату „Сільського Господаря“ та охоронив його перед руїною.

Похорони відбули ся дня 4. II 1917 р. при участи семи сьвящеників, великого здвигу жалібних гостий всіх трех народностий. Покійного попрощали в церкві промовами катехит гімн. о. Галяш і управ. школи п. Станислав Левицький. Останний, довголітний товариш праці Покійного в прегарній промові оцінив його педаґоґічну діяльність та віддав поклик характерови чистому, як слоза. Покійний осиротив вдову Йосифу з Дутків, синів: о. Олександра, гімн. катехита і проф. Дениса та дочки Марію Устияновичеву і Зофію Калуську. Загальний жаль по страті праведного чоловіка, знаменитого педаґоґа, щирого труженника і взірцевого батька, нехай буде осолодою родині в тяжкім смутку! Вічная память!

ОПОВІСТКИ.

Четвер дня 8. лютого 1917.

Нині: 8. лютого гр.-кат. Ксенофонта, римо-кат. Івана з Мал.

Завтра: 9. лютого. гр.-кат. † Пер. мощ. Ів. римо-кат. Апольонії.

○ Усіх хлопців уроджених в 1899 р., котрі ще в 1916 році зголосили ся добровільно до Українських Січових Стрільців, але досі не дістали покликуючих листків, взиває ся, щоби безпроволочно явили ся в запаснім коши У. С. С. в Пісочній, коло Миколаєва над Дністром.

Кождий з них має принести з собою метрику уродження і письменний дозвіл батька, зглядно опікуна на вступлене до У. С. Стрільців.

Зголошувати ся треба в Збірній Станиці У. С. С. у Львові, або Відні — відтам будуть відставлені до Коша.

Від Української Боєвої Управи.

○ Просьба. Мені бракують з видавань в Відни р. 1914 Ukrainische Nachrichten числа 1, 2, 3, 7 і 12. Сі числа вичерпані вже в адміністрації часописи і тому прошу, хто посідав би їх і не переховував комплетів, щоби зволив мені ласкаво відступити. Я оправляю такі річи і призначую в бібліотеку. Знає ся, що з тодішних віденських видань буде дуже маленько комплетів; тож був би і сей зібраний, повний річник добрим жерелом для історії нашого тепе рішного житя. — о. Александер Стефанович, Львів, ул. Чарнецького 26.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 7. лютого 1917.

Східний фронт.

На фронті румунськім місцями значнійша артилерійна борба. На північний схід від Кірлібаби відперли ми наступ двох неприятельських сотень. Над Березиною приведено з успішної виправи на тереню перед становищами 2 офіцирів і 50 російських бранців та 9 метавок мін. В операції тій брали участь австро-угорські відділи.

На італійськім і півд.-східнім фронті.

Положене не змінило ся.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 7. лютого.

На західнім фронті:

Лиш в деяких відділах супроти непрозрачної зври боєва діяльність була живійша. На південний захід від Зенгайм перед полуднем сотня французька по сильнім огни рушила до наступу. Відперто її — причім кільканайцять бранців лишило ся в наших руках. В успішних вивідних виправах в области побережа, по обох берегах ріки Анкр на фронті північно-східнім Варден і коло ліса Парс (в Льотаринґії) полонено 60 жовнярів і здобуто 3 скорострілі.

Східний фронт.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Над Березиною військо, що йшло до наступу, вдерло ся до неприятельських ровів, знищило їх і вернуло, приводячи с собою 2 офіцирів і 50 жовнярів як також 9 метавок мін. Також на зелізничій лінії Ковель-Луцьк наступ наших військ був успішний. Там забрано з неприятельських ровів 18 жовнярів і одну метавку мін.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На північний схід від Кірлібаби наступ двох неприятельських сотень остав без жадного успіху.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Вздовж Путни і Серету артилерійський огонь хвилями кріпшав. Прийшло до кількох сутичок перед становищами.

Македонський фронт:

В луку Черни і по обох берегах Вардару відокремлена артилерійська борба.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.

Пацієнтів з провінції залагоджує ся в найкоротшім часі

Оголошеня.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул Сикстуська 19.